

TOIMINTAKERTOMUS 2022

Vetovoimaisen
metropolin
kilpailukykyinen
KUUMA-seutu

kuuma.fi

SISÄLTÖ

1.	TOIMINTAYMPÄRISTÖN JA KUUMA-ALUEEN YLEINEN KEHITYS	4
2.	KUUMA-SEUTU LIIKELAITOKSEN KYMMENES TOIMINTAVUOSI	6
	2.1. Toimintavuoden keskeiset asiat	6
	2.2. Henkilöstö ja toimitilat 2022	6
3.	TILIKAUDEN TULOS, TOIMINNAN RAHOITUS JA SISÄINEN VALVONTA	7
4.	TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINTA VUONNA 2022	8
	4.1. KUUMA-johtokunta 2022	8
	4.2. KUUMA-perustoiminta 2022	9
	4.3. KUUMA-yhteistyön koordinointi	9
	4.3.1. MAL 2023 -suunnittelu	10
	4.3.2. Uusimaa-kaava 2050	10
	4.3.3. Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (Liikenne 12)	11
	4.3.4. Valtion väyläverkon investointiohjelma	12
	4.4. KUUMA-komissio 2022	12
	4.5. Yhteistyöjohtajan viranhaltijapäätökset	13
	4.6. KUUMA-tapahtumat ja tiedotteet 2022	13
5.	HANKETOIMINTA 2022	16
	5.1. WIMMA-hanke	16
	5.2. HRI – Helsinki Ring of Industry -liiketoimintaekosysteemi	17
	5.3. NUOTTA-HANKE	18
6.	KUUMA-TYÖRYHMÄT 2022	20
	6.1. Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä (KIKY)	20
	6.2. Kaavoitusryhmä	21
	6.3. Asuntoryhmä	21
	6.4. Liikenneryhmä	22
	6.5. Ilmastoryhmä	23
	6.6. Nuorten KUUMA	23

KUUMA-YHTEISTYÖ

Keski-Uudenmaan kunnat Tuusula, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä ja Nurmijärvi aloittivat aiempaa laajemman yhteistyön vuonna 2002. Pornainen liittyi KUUMA-seutuun vuonna 2005 ja Sipoo, Kirkkonummi, Vihti ja Hyvinkää puolestaan tulivat mukaan vuonna 2011. KUUMA-kuntaryhmän yhteenlaskettu väkiluku on yli 330 000. KUUMA-kunnat muodostavat yhdessä pääkaupunkiseudun kanssa Helsingin seudun.

KUUMA-yhteistyön päämääränä oli strateginen kumppanuus, jolla tavoiteltiin menestystä kilpailukyvyssä suhteessa muihin seutuihin. KUUMA-seudun nimellä profiloitunut kuntaryhmä halusi päästä mukaan päätöksentekoprosesseihin ja tehostaa yhteistä edunvalvontaa. Kunnat halusivat myös vahvistaa identiteettiään suhteessa pääkaupunkiseutuun.

KUUMA-yhteistyö on vuosien kuluessa täyttänyt useita sille asetettuja tavoitteita. KUUMA-seutu tunnustetaan tärkeäksi neuvottelukumppaniksi erityisesti Helsingin seudun, mutta myös koko Uudenmaan kehittämisprosesseissa. Eräs merkittävimmistä yhteisen suunnittelun ja sopimisen ilmentymistä on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteistyö (MAL). Syksyllä 2020 allekirjoitettiin ensimmäinen 12-vuotinen MAL-sopimus, joka kattaa aikavälin 2020–2031.

Edunvalvonnassa KUUMA-seudulla on vahva ja vakiintunut profiili. Seutu muodostaa aktiivisesti yhteisiä näkemyksiä muun muassa hallintorakennemuutoksista sekä erilaisista suunnitelmista ja hankkeista niin seudullisella kuin valtakunnallisellakin tasolla.

KUUMA-kuntien luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välinen yhteistyö ja vuorovaikutus on tiivistä. Monipuolisen yhteistyön keskeisenä tavoitteena seudun edunvalvonta-aseman sekä kuntien elinvoimaisuuden ja houkuttelevuuden vahvistaminen.

Maljan kohotus 20-vuotiselle KUUMA-yhteistyölle Keuda-talolla 2.6.2022. Kuva: Jukka Nissinen, Symboli Advertising Oy.

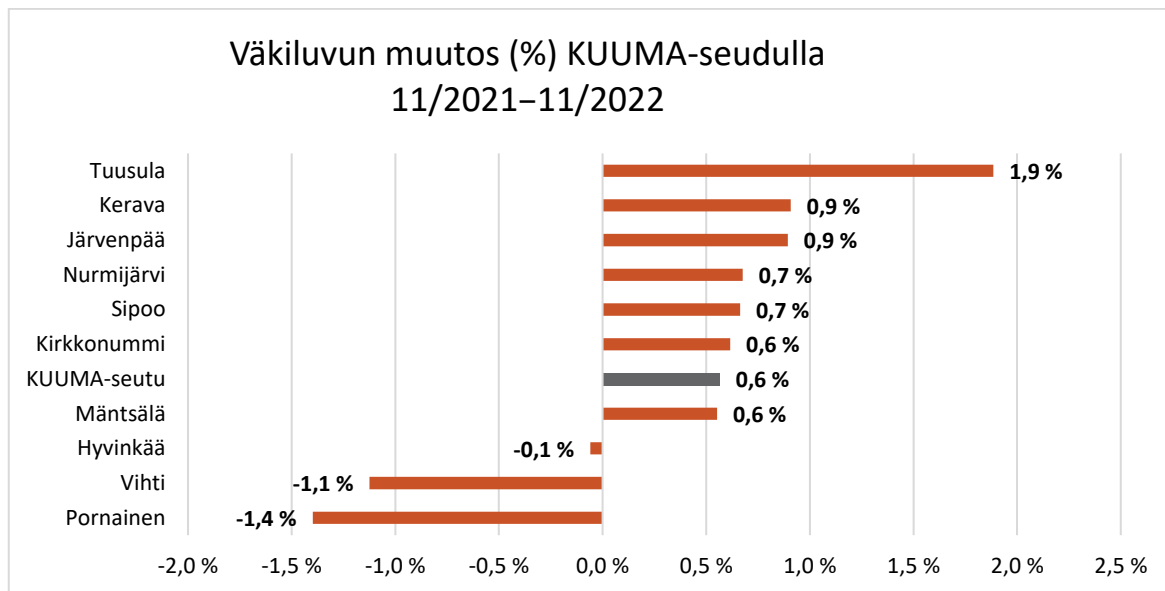
Toimintakertomus 2022:

Teksti: Henrik Helenius, Antti Kuusela ja Marjaana Kaskamaa (KUUMA-seutu liikelaitos), Johannes Herala Uudenmaan liitosta sekä hankkeiden vastuhenkilöt ja työryhmien puheenjohtajat

Taitto: Marjaana Kaskamaa etunimi.sukunimi@kuuma.fi, www.kuuma.fi

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN JA KUUMA-ALUEEN YLEINEN KEHITYS

KUUMA-seudulla asui vuoden 2022 marraskuussa 332 538 henkilöä. Edellisen vuoden marraskuusta väkiluku kasvoi 1 870 henkilöllä (0,6 %). Alueen kunnista kasvu oli nopeinta Tuusulassa (1,9 %), Keravalla (0,9 %) ja Järvenpäässä (0,9 %). Alueen kunnista väkiluku supistui vuoden takaisesta Hyvinkäällä (-0,1 %), Vihdissä (-1,1 %) ja Pornaisissa (-1,4 %).

Lähde: Tilastokeskus

Tällä hetkellä Suomen taloudessa on poikkeuksellisen paljon kasvua hidastavia epävarmuustekijöitä. Venäjän hyökkäyssodan aikaansaama energiakriisi ja inflaation kiihtyminen syövät kotitalouksien ostovoimaa ja kuluttajien luottamus talouteen on historiallisen heikkoa. Korkeiden nousu puolestaan hidastaa yksityisten investointien ja kulutuksen kasvua. Riski talouden ajautumisesta taantumaan on merkittävä.

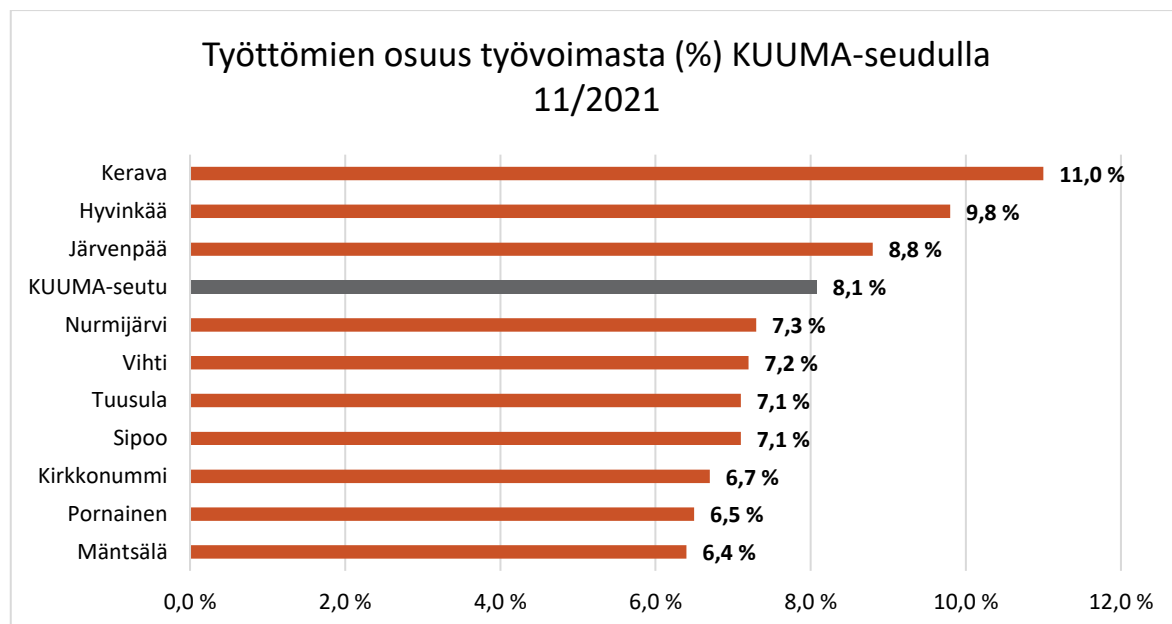
Valtiovarainministeriön talven 2022 ennusteen mukaan Suomen talous kasvoi viime vuonna 1,9 prosenttia. Alkuvuodesta talous kasvoi suotuisasti, mutta kasvu hidastui vuoden loppua kohden. Loppuvuoden heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan myös vuonna 2023 ja bkt:n supistuvan 0,2 prosenttia. Lähitulevaisuuden talousennusteisiin todetaan kuitenkin liittyvän tällä hetkellä huomattavan paljon epävarmuutta.

Suomen työmarkkinat toipuivat koronakriisistä hyvin ja vahvistivat kasvun tukijalkana olutta yksityistä kulutusta. Taloustilanteen heikkenemisestä huolimatta työllisyyskasvu jatkui hyvänä loppuvuonna 2022. Vuonna 2023 työllisyyskasvu kuitenkin pysähtyy ja työttömien määrä kääntyy jälleen kasvuun.

Vahva työllisyyskehitys sekä talouden nopea nimelliskasvu pienensivät koronaepidemian synnyttämää julkisen talouden mittavaa epätasapainoa. Talouskasvun ja työllisyyskehityksen heikkenemisen myötä alijäämä kääntyy kuitenkin vuonna 2023 jälleen kasvuun ja pysyy suurena lähitulevaisuudessa. Julkisen talouden epätasapainoa lisäävät jatkossa etenkin väestön vanheneminen ja työikäisen väestön määrän pieneneminen.

Myös KUUMA-seudulla työmarkkinoiden suotuisa kehitys jatkui vuoden 2022 lopulla. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan seudulla oli vuoden 2022 marraskuussa työttömiä työnhakijoita 12 381, mikä oli 866 (-6,5 %) työtöntä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Työttömien osuus työvoimasta oli KUUMA-seudulla marraskuussa 7,5 %. Edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta osuus pieneni 0,6 %-yksikköä. KUUMA-seudun osuus alitti sekä pääkaupunkiseudun (9,4 %) että koko maan (8,9 %) tason. Seudun kunnista osuus oli korkein Hyvinkäällä (9,4 %) ja matalin Pornaisissa (5,6 %).

Lähde: TEM, Työnvälitystilastot

Lisätietoja: erityisasiantuntija Johannes Herala, Uudenmaan liitto, johannes.herala@uudenmaanliitto.fi

2. KUUMA-SEUTU LIKELAITOKSEN KYMMENES TOIMINTAVUOSI

Vuonna 2022 KUUMA-johtokunnan puheenjohtajana toimi Keravan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Anne Karjalainen. Varapuheenjohtajana oli Kirkkonummen kunnanvaltuuston puheenjohtaja Anders Adlercreutz.

KUUMA-komission eli liikelaitoksen johtoryhmän puheenjohtajana toimi Keravan kaupunginjohtaja Kirsi Rontu. Myös useimpia KUUMA-työryhmiä johti Keravan kaupungin edustaja.

2.1. TOIMINTAVUODEN KESKEISET ASIAT

Vuonna 2022 KUUMA-seudun yhteistyötä on tehty 20 vuotta. Laaja maantieteellinen alue sekä kuntien erilaisuus ja erilaiset intressit ovat haastaneet KUUMA-seudun toimintaa ja yhteisten tavoitteiden asettamista. Vahva halu yhteistyöhön on kuitenkin tuottanut paljon hyvää jo kahden vuosikymmenen ajan. Juhlavuoden kunniaksi KUUMA-seudun yhteistyön 20-vuotisjuhlaseminaari järjestettiin Keravalla Keuda-talossa 2.6.2022. Juhlavuonna teetettiin myös KUUMA-seudun markkinointivideo. Videon tekoa koordinoi kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä (KIKY). Video on katsottavissa kuuma.fi-sivustolla.

Komissio laati KUUMA-seudun yhteistyön painopisteet ja toimintatavat vuosille 2022–2025 aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:n avustamana. Yhteistyön painopisteet ja toimintatavat hyväksyttiin komission ehdotuksen mukaisesti johtokunnassa 28.4.2022 ja ne esiteltiin myös KUUMA-seudun yhteistyön 20-vuotisjuhlaseminaarissa. Toiminnan painopisteinä tuleville vuosille ovat erityisesti maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen liittyvä edunvalvonta sekä yhteinen vaikuttaminen lainsäädäntövalmisteluun, kuntien rahoitukseen ja tehtäviin. Lisäksi seutu jatkaa yhteistyötä alueen elinvoiman ja kilpailukyvyyn edistämiseksi. Lähivuosien tärkeitä yhteistyöhön vaikuttavia muutoksia ovat mm. TE-palveluiden uudistus, työvoiman saatavuus ja monialaisten maakuntien valmistelu.

KUUMA-seutu otti lausunnoillaan kantaa useisiin tärkeisiin aiheisiin vuoden aikana. Seudun etujen puolustaminen kuntiin vaikuttavissa muutosprosesseissa ja hankkeissa jatkui aktiivisena. Näitä muutoksia ja hankkeita olivat mm. monialaisten maakuntien valmistelu, kunta-politiikan suuntaviivojen valmisteluprosessi, VOS-uudistus, kaavoitus- ja rakentamislain uudistus sekä TE-palvelut 2024-uudistus. KUUMA-seutu seurasi myös tiiviisti ruuhkamaksulainsäädännön valmistelua ja otti näytävästi kantaa asiaan.

KUUMA-seutu jatkoi aktiivista kärkihankkeiden edistämistä osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toteutusta ja vaikuttamista MAL2023-suunnitteluun. Seudun kilpailukyvyyn ja tunnettuuden vahvistamiseen liittyen ulkomaisten investointien houkutteluun panostettiin myös erilaisin toimin.

2.2. HENKILÖSTÖ JA TOIMITILAT 2022

Liikelaitoksessa työskentelee kolme vakinaista henkilöä; liikelaitoksen johtaja, liikennesuunnittelija ja kuntayhteistyön assistentti. Liikelaitoksen johtaja Antti Kuusela siirtyi 1.10.2022 Pornaisten kunnanjohtajaksi. Liikelaitoksen johtajan tehtäviä 1.10.2022 alkaen hoiti liikennesuunnittelija Henrik Helenius.

Henkilökunta on palvelusuhteessa Keravan kaupunkiin. KUUMA-seudun toimisto sijaitsi vuonna 2022 osoitteessa Kauppakaari 11 (Keravan kaupungintalo).

3. TILIKAUDEN TULOS, TOIMINNAN RAHOITUS JA SISÄINEN VALVONTA

Tilikauden 2022 tuloksen muodostuminen käy ilmi tuloslaskelmasta.
Sen mukaan liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot olivat yhteensä 361 878,73 euroa.

Toimintakulut olivat 361 864,56 euroa ja rahoitustuotot ja -kulut yhteensä -10,04 euroa. Tilikauden tulos oli 3,77 euroa ylijäämäinen.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Keravan kaupungin käytännön mukaisesti KUUMA-liikelaitoksen toiminnasta suoritettiin sisäisen valvonnan arviointi tarkoitukseen laaditun kaavakkeen mukaisena. Valvonnan arviointia käsiteltiin KUUMA-komission kokouksessa 16.2.2023.

Arvioinnin perusteella liikelaitoksen valvontaympäristö, kontrollitoimenpiteet, informaatio ja tiedonkulku sekä seuranta on suoritettu hyvin.

4. TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINTA VUONNA 2022

Tässä luvussa selostetaan tilinpäätöksen luvut esittelemällä KUUMA-seudun kautta rahoitusta saaneet kuntayhteistyö, hankkeet ja projektit.

KUUMA-yhteistyön perustoiminnan ohella käynnissä oli vuonna 2022 hankkeita (WIMMA, HRI, MAL 2023 -suunnittelu), jotka rahoitettiin joko täysin kuntien toimesta tai osittain ulkopuolisella rahoituksella.

4.1. KUUMA-JOHTOKUNTA 2022

KUUMA-johtokunta	
TA	20 000 €
Toteutuneet tulot	10 682 €
Toteutuneet menot	10 682 €

KUUMA-johtokunta kokoontui vuoden aikana Teamsin välityksellä seitsemän (7) kertaa. Kerava toimi KUUMA-seudun puheenjohtajakuntana vuonna 2022.

Hallitsevia teemoja johtokunnan kokouksissa olivat:

- MAL 2023 visio, tavoitteet, arviointikokonaisuudet ja tavoitetasot
- KUUMA-seudun yhteistyön painopisteet ja toimintatavat 2022–2025
- Valtion väyläverkon investointiohjelmat 2022–2029 ja 2023–2030
- Pitkän korkotukimallin kehittämisen suuntaviivat, KUUMA-seudun lausunto
- TE2024-edunvalvonta
- Ukrainalaisten pakolaisten vastaanotto KUUMA-seudulla
- Kotolaki-edunvalvonta
- Ruuhkamaksuihin liittyvän lainsäädännön valmistelu
- MAL-sopimuksen 2020–2031 seurantakatsaus
- KUUMA-seudun hallitusohjelmavoitteiden kokoaminen
- Eron myöntäminen yhteistyöjohtajan virasta ja uuden yhteistyöjohtajan rekrytointi sekä yhteistyöjohtajan viransijaisen määrääminen
- Kasvun hinta -analyysin esittely
- NUOTTA-hankkeen esittely
- HRI-hankkeen tilannekatsaus
- KUUMA-seudun kannanotto EU:n ennallistamisasetukseen
- KUUMA-seudun lausunto MAL2023 suunnitelmaluonnoksesta
- KUUMA-seudun lausunto valtioneuvoston asetuksesta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta
- Asumisneuvonnan tuki 2023–2027, KUUMA-seudun lausunto

Lisäksi johtokunta teki muun muassa seuraavat päätökset:

- KUUMA-johtokunta hyväksyi vuoden 2021 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen.
- KUUMA-johtokunta hyväksyi KUUMA-liikelaitoksen toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2023

Vuonna 2022 KUUMA-johtokunnan kokouksissa olivat mukana seuraavat henkilöt oman aihealueensa esittelijöinä ja asiantuntijoina:

- Sini Puntanen, osastonjohtaja, HSL
- Tomi Henriksson, kiinteistökehityspäällikkö, Vantaan kaupunki
- Heikki Salmikivi, tiimipäällikkö, Helsingin kaupunki
- Olli Hokkanen, yleissuunnittelupäällikkö, Keravan kaupunki
- Mikko Kesä, tutkija, työllisyysasiantuntija, Mikko Kesä Oy
- Kristiina Illikainen, maahanmuuttokoordinaattori, Tuusulan kunta
- Markus Teräväinen, neuvotteleva virkamies, VM
- Eero Laesterä, hallintotieteiden tohtori, FCG
- Mika Ollikainen, projektipäällikkö TechVilla Oy
- Mikko Koskela, va. toimitusjohtaja, TechVilla Oy
- Satu Myllys, projektipäällikkö, TechVilla Oy

4.2. KUUMA-PERUSTOIMINTA 2022

KUUMA-perustoiminta	
TA	390 000 €
Toteutuneet tulot	290 022 €
Toteutuneet menot	290 009 €

KUUMA-seutu liikelaitoksen perustoimintaan kuuluivat kolmen henkilön palkkakulut, liikelaitoksen kiinteät kulut ja palvelujen ostot Keravan kaupungilta. Lisäksi perustoimintaan sisältyivät tilatut tutkimukset ja kilpailutukset ajankohtaisista asioista sekä liikelaitoksen toiminnan kehittäminen. Myös edunvalvonta ja yhteydenpito eri tahoihin, kuten Suomen hallitukseen ja ministeriöihin, sisältyi perustoimintaan.

4.3. KUUMA-YHTEISTYÖN KOORDINOINTI

KUUMA-yhteistyöjohtaja koordinoi ja ohjeisti seudullisten työryhmien toimintaa toimintaja taloussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden mukaisesti KUUMA-komission toimeksiantosta. Edunvalvonnan kannalta keskeisimmät työryhmät olivat kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä, kaavoitusryhmä, asuntoryhmä ja liikenneryhmä.

Edunvalvonnan osalta vuoden 2022 painopisteitä olivat erityisesti KUUMA-seudun hallitusohjelmatavoitteiden valmistelu, valtionosuusjärjestelmän (VOS) uudistamistarpeiden ja kasvukuntien näkökulman esille tuominen, MAL 2023 -suunnittelu, ruuhkaverolain valmistelu, EU:n ennallistamisasetus ja TE-uudistus

Valtion kanssa toteutettavan metropolipolitiikan lisäksi KUUMA-seutu osallistui Helsingin seudun kuntien keskinäiseen yhteistyöhön: Helsingin seudun yhteistyökokoukseen (HSYK), Helsingin seudun kuntajohtajien yhteistyöhön, MAL-neuvottelukuntaan ja Helsingin seudun liikennejärjestelmätoimikuntaan (HLJ-toimikunta). MAL-neuvottelukunta on Helsingin seudun yhteistyökokouksen (HSYK) nimeämä seudullinen yhteistyöelin, joka koostuu sopimuskuntien nimittämistä johtavista maankäytön ja asuntotoimen viranhaltijoista. KUUMA-seutu liikelaitos, HSL, HSY ja Uudenmaan liitto ovat nimenneet omat asiantuntijajäsenensä MAL-neuvottelukuntaan ja HLJ-toimikuntaan.

4.3.1. MAL 2023 -SUUNNITTELU

MAL 2023 visio, tavoitteet, arviointikonaisuudet ja tavoitetasot on hyväksytty HSL:n hallituksessa 8.2.2022, Helsingin seudun yhteistyökokouksessa (HSYK) 16.2.2022 ja KUUMA-johdoksessa 17.3.2022. Ensimmäisen MAL 2023 -suunnitelma-version valmistelu käynnistettiin vuoden 2021 lopulla ja suunnittelu on edennyt iteroiden vuoden 2022 kuluessa. Suunnitelmaluonnosta on muokattu syksyn 2022 aikana vaikutusten arvioinnin tulosten sekä HLJ-toimikunnan ja MAL-neuvottelukunnan yhteiskokouksista ja lokakuussa pidetystä luottamushenkilötilaisuudesta saadun palautteen pohjalta.

HSL:n hallitus käsitteli 29.11.2022 MAL 2023 -suunnitelmaluonnosta ja tähän liittyvää vaikutusten arvioinnin (SOVA) selostusluonnosta liikenteen sisältöjen osalta. Päätösesityksenä oli lähettää suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arvioinnin selostusluonnos lausuntokierrokselle, mutta asia päätettiin jättää pöydälle. HSL:n hallituksen ohella myös Helsingin seudun yhteistyökokous (HSYK) päätti jättää asian pöydälle 29.11.2022. HSYK totesi, että tarvitaan poliittisen tason neuvotteluita, ennen kuin MAL 2023 -suunnitelmaluonnos päätetään lähettää lausuntokierrokselle.

MAL-projektiryhmä koordinoi MAL-suunnitelman käytännön valmistelua. MAL-neuvottelukunta ja HLJ-toimikunta puolestaan vastaavat suunnittelun ohjauksesta.

4.3.2. UUSIMAA-KAAVA 2050

Maakuntakaavalla päätetään koko maakunnan tai useamman kunnan alueidenkäytön suurista linjauksista pitkällä aikavälillä. Maakuntakaava on kaavoista yleispiirteisintä ja toimii ohjeena kuntatason kaavoitukselle ja muulle tarkemmalle alueidenkäytön suunnittelulle.

Kaikki maankäytön keskeiset teemat yhteen kokoava Uusimaa-kaava 2050 on valmisteltu vuosina 2016–2020 rinnakkain Uusimaa-ohjelman, maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelmien ja Helsingin seudun MAL 2019 -suunnitelman kanssa. Uusimaa-kaava kattaa lähes koko Uudenmaan alueen ja sen aikatahtain on vuodessa 2050.

Maakunnan asukasluvun ennustetaan kasvavan 550 000 henkilöllä ja työpaikkamäärän 290 000 työpaikalla vuoteen 2050 mennessä. Uusimaa-kaavan päätavoitteet ovat:

- kasvun kestävä ohjaaminen ja alueiden välinen tasapaino
- ilmastonmuutokseen vastaaminen sekä luonnonvarojen ja luonnon kestävä käyttö
- hyvinvoinnin ja vetovoimaisuuden lisääminen
- kestävä kilpailukyky

Uusimaa-kaava koostuu Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihekaavoista, joilla vastataan seutujen erilaisiin tarpeisiin. Seutujen vaihekaavoja ohjaavana taustavisiona toimii oikeusvaikutuksen Uudenmaan rakennesuunnitelma, jossa esitetään kokonaiskuva maakunnan aluerakenteesta vuonna 2050.

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa-kaava 2050-maakuntakaavakokonaisuuden 25.8.2020. Tämän jälkeen maakuntahallitus päätti kaavojen voimaantulosta 7.12.2020. Helsingin hallinto-oikeus kielsi välipäätöksellään 22.1.2021 valtuuston hyväksymispäätösten täytäntöönpanon kaavoista jätettyjen valitusten perusteella. Hallinto-oikeuden 24.9.2021 valituksista antaman päätöksen jälkeen kaavakokonaisuus on tullut voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin.

4.3.3. VALTAKUNNALLINEN LIIKENNEJÄRJESTELMÄSUUNNITELMA (LIIKENNE 12)

Ensimmäinen Liikenne 12 -suunnitelma valmistui vuonna 2021. Suunnitelma laaditaan neljän vuoden välein ja se perustuu lakiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä. Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa suunnitelman valmistelusta.

Vuoden 2022 kuluessa järjestettiin useita vuorovaikutus- ja sidosryhmätilaisuuksia. Valtakunnallinen Liikennejärjestelmäfoorumi järjestettiin 12.5.2022. Tilaisuudessa luotiin katsaus Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpanon edistymiseen, seuraavaan suunnittelukierrokseen ja työssä tarvittavaan tietopohjaan. Foorumissa keskusteltiin myös muista liikenteen ajankohtaisista kysymyksistä ja tulevaisuudesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyrki vaikuttamaan keväällä 2022 valmisteltuun, vuosia 2023–2026 koskevaan julkisen talouden suunnitelmaan Liikenne 12 -suunnitelman mukaisesti. Esimerkiksi kehittämismomentille esitettiin rahoitusvarausta MAL-kaupunkiseutujen yhteisrahoitteisille hankkeille. Vuonna 2021 tehty 110 miljoonan euron pysyvä säästö päätös jäi kuitenkin liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle ja se osoitettiin väyläverkon kehittämismomentille.

Yhteenveto Liikenne 12 -toimenpiteiden etenemisestä julkaistiin lokakuussa 2022. Suunnitelman tavoitteiden toteutumista seurataan osana liikenne- ja viestintäviraston liikennejärjestelmäanalyysiä. Raportin mukaan keskeinen haaste Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpanossa on voimakkaasti muuttunut maailmantilanne ja kohonneet kustannukset. Myöskään kesällä 2022 päätetty julkisen talouden suunnitelma ja vuoden 2023 talousarvioehdotus eivät sisällä suunnitelman mukaisia määrärahoja suunnitelman täysimääräiseen toimeenpanoon.

Rahoitusvaje erityisesti tuleville vuosille näkyy rahoitusta edellyttävien toimenpiteiden toteutumisessa. Toimenpiteet toteutuvat vain osittain tai niitä ei pystytä aloittamaan ollenkaan. Vaikka perusväylänpidon rahoitusraami on seurannut Liikenne 12 -suunnitelmaa toistaiseksi hyvin, merkittävää pudotusta on kuitenkin näköpiirissä tulevina vuosina. Tämä ei vaikuta yksin korjausvelan kasvuun, vaan myös muita toimia, kuten esimerkiksi pilottihankkeita, jää toteutumatta. Toimenpiteet, jotka eivät edellytä rahoitusta, etenevät.

Liikenne 12 -suunnitelman mukaiset keskustelutilaisuudet alueellisille liikennejärjestelmätoimijoille järjestettiin 7.–22.11.2022. Keskustelutilaisuudet järjestettiin neljänä etätilaisuutena maakuntien liittojen ylimaakunnalliseen liikennejärjestelmäyhteistyöhön perustuvien alueiden mukaisesti. Lisäksi MAL-kaupunkiseuduille järjestetään erillinen tilaisuus.

Liikenne 12 -suunnitelman 2021–2032 toteuttamisen rinnalla on aloitettu valmistautuminen seuraavan suunnitelman laadintaan. Seuraava suunnitelma vuosille 2025–2036 laaditaan siten, että siitä voidaan päättää keväällä 2025. Varsinainen suunnittelu aloitetaan uuden hallituksen aloitettua keväällä 2023. Hallitusohjelma vaikuttaa uuden suunnitelman rajauksiin ja sisältöön.

4.3.4. VALTION VÄYLÄVERKON INVESTOINTIOHJELMA

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoa. Investointiohjelma on Väyläviraston näkemys uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista.

Investointiohjelma vuosille 2023–2030 valmistui keväällä 2022. KUUMA-seutu antoi yhteisen lausunnon investointiohjelmasta 28.4.2022.

Investointiohjelmassa ovat mukana vain hankkeet, joista ei ole vielä tehty rahoituspäätöstä. Investointiohjelmaan sisältyy kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita. Ohjelma sisältää myös EU:n tuella tai yhdessä kaupunkiseutujen tai elinkeinoelämän kanssa rahoitettavia hankkeita.

Vuosittain investointiohjelmaan lisätään yksi vuosi ja sen mukainen rahoitus. Investointiohjelmaan tulee vuosittaisen päivityksen yhteydessä uusia hankkeita, joiden joukossa voi olla myös välittömästi toteuttamisvalmiita hankkeita. Investointiohjelman kehittämishankkeiden mahdollisesta toteuttamisesta päättää eduskunta.

Seuraava väyläverkon investointiohjelma vuosille 2024–2031 valmistuu keväällä 2023. Vain uusin väyläverkon investointiohjelma on kulloinkin voimassa. Investointiohjelma päivitetään aina vastaamaan uusinta Liikenne 12 -suunnitelmaa.

4.4. KUUMA-KOMISSIO 2022

KUUMA-komissio kokoontui seitsemän (7) kertaa vuonna 2022. Komissio vastasi johtokunnan asioiden valmistelusta ja päätösten kuntakohtaisesta täytäntöönpanosta ja seurannasta.

Hallitsevia teemoja komission kokouksissa olivat:

- Vuoden 2021 tilinpäätös ja toimintakertomus
- MAL 2023 visio, tavoitteet, arviointikokonaisuudet ja tavoitetasot
- KUUMA-seudun yhteistyön painopisteet ja toimintatavat 2022–2025
- Valtion väyläverkon investointiohjelmat 2022–2029 ja 2023–2030
- KUUMA-seudun hallitusohjelmataavoitteiden kokoaminen
- KUUMA-seudun yhteistyön 20-vuotisjuhlaseminaari
- TE2024-edunvalvonta
- Kasvun hinta -analyysi
- Ruuhkamaksulain valmistelu
- KUUMA-seutu liikelaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelma 2023
- Ennallistamisasetus
- KUUMA-seudun hankkeiden tilannekatsaukset
- KUUMA-seudun lausunto MAL 2023 suunnitelmaluonnoksesta
- Valtionosuusjärjestelmän uudistamistarpeet

Vuonna 2022 KUUMA-komission kokouksissa olivat läsnä lisäksi seuraavat henkilöt oman aihealueensa esittelijöinä ja asiantuntijoina:

- Olli Hokkanen, KUUMA-asuntoryhmän puheenjohtaja, Keravan kaupunki
- Arja Loima, maahanmuuttotyön erityisasiantuntija, Järvenpään kaupunki
- Eero Laesterä, hallintotieteiden tohtori, FCG
- Tomi Pihlajamäki, KTK, FCG

- Eeva-Riitta Pirhonen, ylijohtaja, OKM
- Tiina Larsson, kasvatuksen ja opetuksen toimialajohtaja, Keravan kaupunki
- Teppo Verronen, kaupunginkamreeri, Keravan kaupunki
- Tiina Hartman, elinkeinojohtaja, Keravan kaupunki
- Sanna Lehtonen, kuntatalousasioiden johtaja, Kuntaliitto

Komission kesäseminaari

Komission kesäseminaari pidettiin Turussa 22.-23.6.2022. Turussa komission edustajat tapasivat Turun kaupungin, Varsinais-Suomen liiton ja Valonian edustajia. Komissio tapasi Turun edustajat elinvoimajohtaja Niko Kynnäräisen, yhteysjohtaja Matti Niemen ja kaupunginarkkitehti Nella Karhusen. Varsinais-Suomen liittoa edustivat maakuntajohtaja Kari Häkämies ja edunvalvontajohtaja Janne Virtanen. Valoniaa edusti toimialapäällikkö Riikka Leskinen.

Tapaamisten aiheina olivat mm.

- Yleiskatsaus Turun tilanteeseen
- Omistajaohjaus pormestarimallissa
- Hyvinvointialueen valmistelu
- Kaupunkikehityksen ajankohtaiset asiat
- Maakuntien yhteistyö Etelä-Suomessa
- Kestävä kehitys

Komission edustajat tutustuivat Turun kaupunkikehityksen kohteisiin Turun kaupunginarkkitehti Nella Karhulahden johdolla. Päivien aikana komissio piti myös oman sisäisen kokouksen, jossa käsiteltiin KUUMA-seudun hallitusohjelmatavoitteita.

4.5. YHTEISTYÖJOHTAJAN VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET

Vuonna 2022 yhteistyöjohtaja ei tehnyt yhtäkään viranhaltijapäätöstä, vaan kaikki tarvittavat päätökset tehtiin KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnassa.

4.6. KUUMA-TAPAHTUMAT JA TIEDOTTEET 2022

Hannover Messe

KUUMA-seutu osallistui Saksan Hannoverissa Hannover Messe -tapahtumaan 30.5.-1.6.2022. Messujen aiheina olivat mm. logistiikka, energiaratkaisut, automaatio, kansainvälinen liiketoiminta ja markkinat sekä digitaaliset ekosysteemit. KUUMA-seudun tavoitteena messuilla oli järjestää tapaamisia saksalaisten yritysten kanssa, joilla voisi olla kiinnostusta laajentaa toimintaansa Suomeen ja etenkin KUUMA-seudulle. Yritystapaamisten järjestämisessä oli apuna Saksalais-suomalainen kauppakamari ja Business Finland.

Messuille osallistuivat Marko Lehenberg Järvenpäästä, Jyrki Käki Hyvinkäältä, Toni Popovic Tuusulasta, Juha Leinonen Mäntsälästä, Satu Mylly TechVilla Oy:stä ja Antti Kuusela KUUMA-seutu liikelaitoksesta. Messujen yhteenvedossa ryhmä totesi, että yritystapaamisten saaminen Saksassa vaatii vielä enemmän töitä ja henkilökohtaisia lähestymisiä kuin nyt tehtiin. Messuosallistuminen oli kuitenkin erittäin hyödyllinen kokemus, josta saatiin paljon uusia ideoita ja oppeja tulevaisuutta varten.

KUUMA-seutu 20 vuotta

KUUMA-seudun yhteistyön 20-vuotisjuhla 2.6.2022 kokosi yhteen tärkeät KUUMA-seudun yhteistyötahot juhlistamaan yhteistyötä seminaarin muodossa. Seminaarin avauspuheenpuheen piti KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan Anne Karjalainen. Kaupunkineuvos Erkki Kukkonen kertasi puheessaan KUUMA-seudun yhteistyön alkuaikoja ja Hyvinkään entinen kaupunginjohtaja Jyrki Mattila puhui yhteistyöstä Helsingin seudun kanssa. Valtiovallan tervehdyksen tilaisuudessa piti kuntaministeri Sirpa Paatero. Puheenvuoronsa seminaarissa pitivät myös TechVilla Oy:n va. toimitusjohtaja Mikko Koskela ja MDI:n kehitysjohtaja Janne Antikainen. Musiikista vastasivat Keski-Uudenmaan musiikkiopiston opiskelijat ja tilaisuuden päätteeksi nautittiin illallinen Keuda-talon ravintolassa.

KUUMA-seudun yhteistyön 20-vuotisjuhlassa nautittiin herkullisia tarjoiluja. Kuva: Jukka Nissinen, Symboli Advertising Oy.

Kasvun hinta -tiedotustilaisuus

KUUMA-komissio järjesti tiedotustilaisuuden medialle ja alueen kansanedustajille 8.9.2022. Aiheena oli kasvukuntien huomioiminen paremmin valtionosuusjärjestelmässä. Kuntatalouden erikoistunut hallintotieteiden tohtori Eero Laesterä ja KTM Tuomas Hanhela FCG:ltä tekivät valtionosuusjärjestelmän uudistukseen liittyvän selvityksen, jossa tarkastellaan muun muassa KUUMA-seudun kuntia.

Tiedotustilaisuudessa KUUMA-kunnat halusivat nostaa aiheen keskusteluun, jotta kasvavat ja lapsiperhepainotteiset kunnat eivät jäisi epätasa-arvoiseen asemaan sote-uudistuksen myötä - ja jotta lapsiperheille voitaisiin jatkossakin taata kattavasti palveluja kuntien toimesta. KUUMA-kunnat muistuttivat myös, että vieraskielisten osuus väestönkasvussa tulisi huomioida nykyistä paljon paremmin valtionosuusjärjestelmän uudistamisen yhteydessä.

Finnish Comms Awards 2022

KUUMA-seutu & Brunnen Communications Oy palkittiin lokakuussa Finnish Comms Awards 2022 -tilaisuudessa kategoriassa ”Toimintaympäristön teemojen hallinta (Issues Management)”. Kampanja oli nimeltään Stop ruuhkamaksuille! Hiilineutraaliuteen kurrottava Suomi tarvitsee onnistumiseen tehokkaampia keinoja. Kilpailun tuomaristo kiitteli yksinkertaisen tehokasta vaikuttajaviestintää, jossa on otettu käyttöön myös sosiaalinen media ja sen keinoja. Onnistunut kampanja lisäsi Helsingin seudulla ymmärrystä tiemaksujen/ruuhkamaksujen tehostommuudesta ja epäoikeudenmukaisuudesta omalla autolla työmatkoja tekeviä kohtaan tilanteessa, jossa tarjolla ei ole toimivaa julkista liikennettä.

Palkinnon vastaanottivat KUUMA-seutu liikelaitoksesta Antti Kuusela (vas.) ja Brunnenin edustajat Anne Laajalahti ja Anni Ruotsalainen. Kuva: Marketing Finland.

KUUMA-tiedotteet

KUUMA-seudun verkkosivuilla julkaistiin vuonna 2022 seuraavat tiedotteet:

- KUUMA-seudun kilpailukyky on erittäin vahva, 5.4.2022
- KUUMA-seudun yhteistyön 20-vuotisjuhlaa vietettiin 2.6.2022, 7.6.2022
- KUUMA-seudun markkinointivideo on julkaistu, 7.6.2022
- Kasvukunnat huomioitava paremmin valtionosuusjärjestelmässä, 8.9.2022
- Kultaa KUUMA-seudulle! 28.10.2022

Tiedotteet ovat luettavissa KUUMA-seudun verkkosivuilla: <https://www.kuuma.fi/materiaalit-ja-tiedotteet/>.

5. HANKETOIMINTA 2022

KUUMA-yhteistyön perustoiminnan ohella vuonna 2022 käynnissä olevat hankkeet rahoitettiin joko täysin kuntien toimesta tai osittain ulkopuolisella rahoituksella. KUUMA-yhteistyössä on vakiintunut käytäntö, jonka mukaan hankkeisiin lähdetään vain, mikäli mukana on vähintään 8 kuntaa.

5.1. WIMMA-HANKE

WIMMA-hanke	
TA	15 860 €
Toteutuneet tulot	20 566 €
Toteutuneet menot	20 566 €

Syksyllä 2019 käynnistyneen ”WIMMA – We Master the IoT” -hankkeen päätavoite oli rohkaista pk-yrityksiä ottamaan käyttöön digitaalisia ratkaisuja liiketoiminnan eri osa-alueilla sekä parantaa yritysten digitaalisuuteen liittyviä kyvykkyyksiä. Hanke päättyi 30.9.2022. Hanke saavutti kaikki sille asetetut määrälliset tavoitteet.

Hankkeessa on ollut mukana pk-yrityksiä kaikista KUUMA-alueen kunnista. Hankkeessa tehtiin digivalmiuksien ja -mahdollisuuksien kartoitus 47 yritykselle ja lisäksi kahdeksalle yritykselle tehtiin uusintakartoitus.

Digitalisaation kehittämissuunnitelmia tehtiin 19 yritykselle. Kehittämisteemana oli neljässä yrityksessä verkkokauppaselvitykset, neljässä erilaiset liiketoimintaprosessien digitalisointiratkaisut, neljän suunnitelman sisältönä oli tuotannon digitalisaatio, kolmessa toiminnanohjausjärjestelmän selvitykset ja integraatiot, kahden sisältönä oli digimarkkinointi ja some sisällöt ja kahdessa sisälogistiikan digitalisaatio. Suunnitelmat tehtiin yhdessä yritysten henkilöstön kanssa ja kesto oli tyypillisesti kahdesta kolmeen asiantuntijapäivään. Yritykset saivat suunnitelmista kirjallisen dokumentaation, jonka avulla itse toteutusvaihe oli yrityksen selkeä toteuttaa itse tai kilpailuttaa toteutukselle toimittaja.

Kymmenen yritystä oli mukana digiratkaisujen pilotoinneissa. Pilotointien tavoitteena oli rohkaista yrityksiä uusien digiratkaisujen ja teknologioiden käyttöönottoon. Toteutettujen pilotointien kohteena oli kolmen yrityksen yhteistyörobotin kokeilut omassa tuotannossa, neljän yrityksen digimarkkinoinnin ratkaisujen kokeilut, etäkäyttö yhden yrityksen vientitoiminnan tukena, eksoskeleton-kokeilu yhden yrityksen tuotannossa ja digialustan testaaminen yhden yrityksen yhteisinnovoinnin palvelutuotteessa.

Hankkeen toiminta on selkeyttänyt pk-yrityksille kuvaa digitalisaation mahdollisuuksista. Hanke on rohkaissut ja kannustanut yrityksiä uudistamaan tekemisiään ja edistämään kilpailukykyään digiratkaisuja hyödyntäen ja jopa luomaan uusia digitaalisia liiketoimintakonsepteja. Vinkkejä ja ohjeita yritysten digiloikan ottamiseen on koottu hankkeen kokemusten ja oppien pohjalta laadittuun 20-sivuisen Digitalisoinnin pikaoppaaseen.

Hanke edesauttoi digitalisaation leviämistä myös laajempaan yritysjoukkoon viestimällä onnistuneista kokeiluista ja hyvistä esimerkeistä. Yritysten käytännön kokemukset rohkaisevat alan muita yrityksiä arvioimaan omaa liiketoimintaansa ja kasvumahdollisuuksia uudella tavalla. Toteutetut 31 webinaaria toimivat erinomaisesti viestin jakamisessa suurelle yritysjoukolle.

Hankkeen tuloksena Uudellemaalle syntyi uusia työpaikkoja sekä pk-yrityksille uutta tai uudistettua liiketoimintaa. Digitaalisten ratkaisujen avulla hanke myös edisti pk-yritysten kansainvälistymistä sekä kestävää kehitystä ja uudistumista. Lisäksi hanke aktivoi pk-yritysten yhteistyötä ja verkottumista.

Hanke myös tuki Helsinki Ring Of Industry -alueen kansainvälistä näkyvyyttä. Koronapandemiasta johtuen yritysten tapaamisia kansainvälisillä messuilla ei ollut mahdollista toteuttaa alkuperäisessä hankesuunnitelmassa kuvatulla tavalla. Sen vuoksi hankkeen tämän työpakettin toimenpiteitä kohdennettiin kesällä 2021 päivitetystä hankesuunnitelmasta uudelleen. Helsinki Ring of Industry-alueen kunnille toteutettiin yhteisvalmennusta ja työpajoja Foreign Direct Investments (FDI) markkinointivalmiuksien kehittämiseksi.

WIMMA-hanke toteutettiin ajalla 1.9.2019–30.9.2022 osana EU:n "Kestävä kasvua ja työtä 2014–2020" -rakennerahasto-ohjelmaa. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 503 136 euroa, josta EAKR-rahoituksen osuus oli 330 000 euroa. KUUMA-seudun kuntarahoitus oli yhteensä 145 136 euroa ja Riihimäen-Hyvinkään kauppakamarin osuus 20 000 euroa. Vuonna 2022 kuntarahoituksen lisäksi KUUMA-seutu liikelaitos maksoi hankkeelle sen päättyessä tukielvottomia lomakertymiä. WIMMA-hankkeen vastuullisena toteuttajana oli Teknologikeskus TechVilla Oy Hyvinkäältä. KUUMA-seudun osalta yhteistyöstä vastasi kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä (KIKY).

Lisätietoja antaa projektipäällikkö Mikko Koskela, mikko.koskela@techvilla.fi, Teknologikeskus TechVilla Oy, www.tudi.fi

5.2. HRI – HELSINKI RING OF INDUSTRY -LIIKETOIMINTAEKOSYSTEEMI

HRI – Helsinki Ring of Industry	
TA	20 000 €
Toteutuneet tulot	14 173 €
Toteutuneet menot	18 346 €

HRI-viestinnän avainelementit ja ydinviestit määriteltiin aiempien markkinointimateriaalien sekä KUUMA-kuntien elinkeinohenkilöstön haastattelujen pohjalta. Samalla tuotettiin tarinaa tukevia viestintäpohjia. Esimerkkinä tästä, tehtiin kalvosarja Business Finlandin IIF Speed Dating with the World -tilaisuutta varten, joka järjestettiin Helsingissä 25.8.2022. Tilaisuudessa tutustuttiin Business Finlandin henkilöstöön ja sen johdosta järjestettiin pala-verti KUUMA-kuntien ja Invest in Finlandin välillä 30.9.2022.

Vuoden 2021 puolella aloitettua KUUMA-kuntien investori- ja neuvotteluvalmennusta jatkettiin vuoden 2022 tammikuussa, maaliskuussa ja huhtikuussa. KUUMA-kunnat osallistuivat Hannover Messe -tapahtumaan 30.5.–2.6.2022. Osallistumisen pohjaksi pidettiin palaveriä Saksalais-suomalaisen kauppakamarin kanssa. Samalla käytiin läpi KUUMA-seudun saksankielinen markkinointimateriaali. Kunnille järjestettiin messuvalmennus 29.4.2022 iltapäivän työpajana, ja heti messujen jälkeen 6.6.2022 pidettiin tulosten läpikäynti. Kaikilla kunnilla oli mahdollisuus osallistua valmennuksiin.

Yrityksiä ja tärkeimpiä sidosryhmiä tavattiin mm. webinaareissa ja LinkedIn Tudi-verkoston kautta. HRI-hanke oli mukana myös Sitran ja Keudan järjestämässä Osaamisen aika -hankkeessa. Siellä sovittiin, että Laurea-ammattopiston kansainvälinen opiskelijatiimi tekee opilastyönä käsikirjan ulkomaalaisille HRI-alueelle muuttajille. Opiskelijat aloittivat työt

1.9.2022 ja beetaversio sovellusmuotoisesta käsikirjasta julkaistiin 13.12.2022 nimellä HelpMe! (<https://helpmefinland.fi/>).

Uudistetut HRI-nettisivut julkaistiin 15.4.2022 osoitteessa helsinkiringofindustry.com. Sivuilta löytyy mm. videoita, blogeja, referenssejä ja tonttiesittelyt sekä materiaalipankki kuntien sisäiseen käyttöön. Yhteydenotto nettisivujen kautta tehtiin mahdollisimman helpoksi. Business Finlandin nettisivu-uudistus ja KUUMA-yhteistyön 20-vuotisesittely määrittivät viestintää, joten ensin odoteltiin, että niiden konsepteista saatiin lisää tietoa. Business Finlandin viestintää ja nettisivuja varten tehtiin aluekortit neljältä sektorilta: logistics, machinery, food & beverage ja data centres. Valmiit aluekortit ovat esillä HRI-nettisivuilla. Drone-kuvia ja -videoita otettiin yhdestä yritystontista tai -alueesta/KUUMA-kunta. Tonttiesittelyjen konseptin luomista varten on selvitetty, mitä tietoa investoijat haluavat tietää yritystonteista. Sopivista tonteista tehtiin yhtenäinen materiaali HRI-sivuille.

Hankkeeseen palkattiin projektiassistentti Katja Humalainen, joka aloitti työt 6.6.2022. Katja on aktivoinut hankkeen sosiaalisen median tilit, joissa julkaistaan paikallisia yritys uutisia, hankkeessa tehtyjä yritystarinoita, tonttiesittelyjä ja muita ajankohtaisia asioita. Postauksia tehdään 2–3 viikossa sekä lisäksi mahdolliset uudelleenjaetut uutiset esim. Twitterissä.

Työn alla on Helsinki Ring of Industry -nimen suojaaminen tavaramerkillä. Tätä varten on pyydetty kirjallinen suostumus Helsingin kaupungilta nimen käyttämiseen. Helsinki Ring of Industry-yhteistyön rahoituksen jatkamiseksi kerättiin hankeideoita alkuvuonna 2023 haettavaa AKKE-rahoitusta varten.

HRI - Helsinki Ring of Industry -hankkeessa vahvistetaan Helsinki Ring of Industry -liiketoimintaekosysteemin (HRI) muodostumista sekä lisätään alueen tunnettuutta ja houkuttelevuutta erityisesti kansainvälisille teollisuuden, logistiikan sekä verkko- ja tukkukaupan yrityksille, osaajille ja investoinneille. Hankkeen toteutusaika on 1.4.2021–30.9.2023. Hanketta toteuttaa Teknologikeskus TechVilla Oy, ja sitä rahoittavat Uudenmaan liitto (UKKE-rahoitus) ja KUUMA-seutu liikelaitos. Hankkeen kokonaisbudjetti on 249 972 euroa, josta KUUMA-seudun osuus oli 22 817 euroa vuoden 2022 aikana ja KUUMA-seudun kokonaisrahoitus hankkeelle yhteensä on 48 975 euroa.

Lisätietoja antaa projektipäällikkö Satu Mylly, satu.mylly@techvilla.fi, Teknologikeskus TechVilla Oy

5.3. NUOTTA-HANKE

Marraskuussa 2022 käynnistyneen NUOTTA-hankkeen ensimmäiset toimenpiteet liittyivät hankehakemuksen täydentämiseen rahoitusneuvottelun perusteella, hankkeen viestintätointojen käynnistämiseen, ja hankkeen ensimmäisen työpaketin eli asiakasymmärryksen ja palvelukehittämisen nykytila-analyysin suunnittelun käynnistämiseen.

Uudenmaan maakunnan yhteistyöryhmä hyväksyi kokouksessaan 7.10.2022 NUOTTA-hankkeen EAKR-rahoituksen. Hankkeen rahoitusneuvottelu pidettiin 27.10.2022, jonka jälkeen TechVilla teki pyydetty tarkistukset ja lisäykset hankesuunnitelmaan vaaditun ajan puitteissa. Johtuen EURA2021-tietojärjestelmän kehittämisessä tapahtuneista viivästyksistä, TechVilla ja muutkaan hanketoimijat eivät ole vielä saaneet järjestelmästä virallista hankapäätöstä.

TechVilla kokoontui useasti yhdessä Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK) kanssa vuoden 2022 lopulla käsittelemään hankkeen viestintää ja sisältöasioita. HAMK toteuttaa vastaavaa hanketta Kanta-Hämeessä osatoteuttajan roolissa. TechVilla ja HAMK tekevät hankkeissa

sisällön suunnittelussa yhteistyötä, ja sopivin osin myös viestinnässä, vaikka molemmat vastaavat itsenäisesti operatiivisesta toteutuksista eri maakunnissa. Uudellamaalla ja Kanta-Hämeessä toteutettavilla hankkeilla on omat rahoituksensa.

TechVilla avasi joulukuussa 2022 NUOTTA-hankkeen verkkopalvelun osoitteessa www.nuottahanke.fi. Sivusto sisälsi vuoden 2022 lopussa tiiviin esittelyn hankkeen tavoitteista ja keskeisestä sisällöstä, toteutustavasta, kohderyhmistä, hankkeen hyödyistä osallistuville pk-yrityksille, sekä esimerkkejä haasteista, joita NUOTTA-hanke voi osaltaan tukea ratkaisemaan. Lisäksi hankkeen jatkotoimenpiteitä, kuten asiakashankintaa ja sähköistä viestintää varten on luonnosteltu esitysmateriaalia, jota kehitetään vuoden 2023 puolella.

Vuoden 2022 ja 2023 vaihteessa TechVilla rekrytoi kaksi uutta työntekijää. Heistä projekti-asiantuntija työskentelee NUOTTA-hankkeelle kokopäivätoimisesti, ja avustava projekti-työntekijä osan työajastaan. Kumpikin uusi henkilö aloittaa tehtävässään 1.2.2023. Rekrytoinneissa painotettiin sopivaa osaamista ja kokemusta mm. toimimisesta pk-yritysten kanssa, konseptoinnista tai tuotteistamisesta, palvelumuotoilusta ja fasilitoinnista, samoin kuin suuntautuneisuutta asiakastyöhön ja liiketoimintalähtöisyyttä.

TechVillan ja HAMKin NUOTTA-hanketta koskevassa yhteissuunnittelussa arvioitiin erilaisia vaihtoehtoisia metodeja, joihin ensimmäinen työpaketti eli pk-yritysten nykytila-analyysi voisi perustua. Ensimmäisessä iteraatiovaiheessa päädyttiin nk. CMM-maturiteettimalliin, jossa päähuomio keskittyisi erityisesti yrityksen asiakasymmärryksen kypsyyden arvioimiseen, ja sen ohessa myös palvelukehittämisen ja -innovoinnin edellytysten (mm. resurssit, osaaminen, kokemukset) arvioimiseen. Tarkoituksena on kypsyyden analysoinnin lisäksi muodostaa myös luonteva jatko seuraaville mahdollisille hanketoimenpiteille, eli yrityskoh- taiselle kehityssuunnitelmalle ja asiakkaan palveluinnovoinnin pilottiprojektin tukemiselle.

Hankkeen tavoiteltu kohderyhmä muodostetaan asiakastyön käynnistysvaihetta varten vuoden 2023 alussa. Tavoite on, että nykytila-analyysin testihaastatteluja päästään tekemään tammi-maaliskuussa 2023, jota ennen analyysityökalun ensimmäinen hyväksytty versio on valmis. Tätä ennen valmistellaan asiakashankintaa tukeva esitysmateriaali ja viimeistellään viestintäsuunnitelma tukemaan asiakastyön käynnistysvaihetta. Hankkeen viestinnässä käytetään suoran asiakaskontaktoinnin lisäksi myös LinkedIniä, Twitteriä ja kumppaneiden viestintäkanavia.

TechVilla järjestää alkuvuodesta 2023 alkaen NUOTTA-hankkeen ”roadshown” yhteistyössä KUUMA-kuntien elinkeinotoimien kanssa. Tarkoituksena on järjestää joko itsenäisiä tilaisuuksia tai mieluiten sisältöä muiden tilaisuuksien yhteydessä, joihin voidaan kutsua kunkin kunnan alueella toimivien pk-yritysten päättäjiä kuulemaan hankkeen tarjoamista mahdollisuuksista ja hyödyistä. Näin TechVilla ja kunnat tekevät yhteistyötä hankkeen markkinoinniseksi paikallisille yrityksille, jotta hankkeen hyödyt kohdistuisivat tarkoituksenmukaisella tavalla.

Hankkeen toteutusajaksi on 1.11.2022–30.6.2024. Hankkeen kokonaisbudjetti on 642 290 euroa, josta EAKR-rahoituksen osuus on 448 880 euroa, KUUMA-seudun kuntarahoitus on yhteensä 156 224 euroa, Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiön rahoitus 30 000 euroa ja loppuosa TechVillan omarahoitusta sekä osallistuvien yritysten rahoitusta.

Lisätietoja antaa projektipäällikkö Mika Ollikainen, mika.ollikainen@techvilla.fi, Teknologiateollisuuden TechVilla Oy, www.nuottahanke.fi.

6. KUUMA-TYÖRYHMÄT 2022

Vuonna 2022 kokoontui viisi työryhmää. Ne olivat kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä (KIKY), kaavoitusryhmä, asuntoryhmä, liikenneryhmä ja ilmistoryhmä. Nuorten KUUMA ei järjestäytynyt eikä kokoontunut vuonna 2022.

6.1. KILPAILUKYKY- JA ELINVOIMARYHMÄ (KIKY)

Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmän tavoitteena on ollut vahvistaa kuntien välistä yhteistyötä elinkeinoasioissa ja edistää alueen kilpailukykyä Uudellamaalla ja Suomessa sekä voimistaa taloudellisen kehityksen edellytyksiä alueella osaamista, innovaatioita ja investointeja edistämällä sekä tukien toimintaympäristön ja verkostojen uusiutumista ja dynamiikkaa.

EAKR- ja kuntarahoitteinen WIMMA-hanke on ollut käynnissä syksystä 2019 alkaen. Sillä tuetaan ensisijaisesti pk-yritysten digitaalista uudistumista ja panostetaan seudun kansainvälisen markkinoinnin jatkokehittämiseen (Helsinki Ring of Industry, HRI). WIMMA päättyi keväällä 2022. WIMMAN pohjalta valmisteltu Helsinki Ring of Industry-jatkohanke käynnistyi Uudenmaan liiton UKKE-rahoituksella keväällä 2021. Vuoden 2023 syksyyn ulottuvan jatkohankkeen painopiste on HRI-viestinnän kehittämisessä ja seudun valmiuksien vahvistamisessa kansainvälisten investointien houkuttelussa sekä niiden myötä seudulle suuntautuvien sijoittautumisten edistämässä. Vuonna 2022 kuntien edustajille järjestettiin HRI-koulutusta ja HRI-verkkosivut (www.helsinkiringofindustry.com) uudistettiin. KIKY päätti, että HRI:n nimi ja visuaalinen ilme (muoto) rekisteröidään.

KUUMA-seudun markkinointia varten tilattiin markkinointivideo mediatoimisto Dirty Agencyltä. Kuntien nimeämä työryhmä osallistui kevään 2022 aikana videon suunnitteluun. Markkinointivideo julkaistiin 2.6.2022 KUUMA-seudun 20-vuotisjuhlaseminaarissa Kera-valla. KUUMA-kunnat saivat videon käyttöönsä markkinoinnin tueksi. Videosta tehtiin kolme kieliversiota (suomi, englanti, ruotsi).

KUUMA-seutu osallistui Hannover Messe -messuille 30.5.–2.6.2022. Messuille valmistautumisessa KIKYä auttoi Business Finland ja Saksalais-suomalainen kauppakamari. Messuille osallistuivat Marko Lehenberg, Jyrki Käki, Toni Popovic, Juha Leinonen, Satu Mylly ja Antti Kuusela. Osana HRI-jatkokoulutusta Future Place Leadership sparrasi lähtevää ryhmää yritystapaamisia varten.

KIKYssä keskusteltiin vuoden aikana useissa kokouksissa seudun osaajapulasta. Osaajapula näkyy kuntien osalta mm. maankäytön asiantuntijoiden rekrytointiongelmina. Työryhmä aloitti keväällä 2022 vuoropuhelun KUUMA-kuntien HR-johtajien kanssa. Syksyllä 2022 käynnistyi ELY-keskuksen vetämä pilotti helpottamaan logistiikka-alan rekrytointiongelmia. KIKY osallistuu pilotin seurantaan ja KUUMA-kuntien kiinnostus pilottiin on vahva.

KIKY osallistui myös KUUMA-seudun hallitusohjelmataavoitteiden laatimiseen. Työryhmä lisäsi tavoitteisiin mm. ulkomaisen työvoiman saannin ja työvoiman ja työpaikkojen kohtaanto-ongelman ratkaisemisen sekä poikittaiset liikenneyhteydet. Vuoden aikana seurattiin tiiviisti TE2024-uudistuksen valmistelua ja keskusteltiin uudistuksen vaikutuksista kunnissa. KIKY osallistui keväällä 2022 toteutettuihin Sitran Osaamisen aika-tulevaisuusfoorumeihin ja niiden yhteenvedon laatimiseen ja päätti, että KIKYn edustaja osallistuu projektin jatkotoimenpiteitä koordinoivan ryhmän työhön.

Vuonna 2022 KIKY kokoontui seitsemän kertaa. Kansainvälistä markkinointia valmisteleva KIKYn ohjauksessa oleva erillinen markkinointitiimi ei kokoontunut erikseen vuonna 2022, vaan kaikki asiat käsiteltiin KIKYn kokouksissa.

6.2. KAAVOITUSRYHMÄ

Vuonna 2022 KUUMA-kaavoitusryhmä toimi kuntien kaavoituksesta vastaavien henkilöiden tiedonvaihto- ja keskustelufoorumina. Kaavoitusryhmä järjesti vuonna 2022 yhteensä kuusi omaa kokousta ja yhden yhteisen kokouksen KUUMA-asuntoryhmän kanssa.

KUUMA-kaavoitusryhmä osallistui MAL 2023 suunnitelman valmisteluun ja valmisteli oman lausuntonsa MAL 2023 suunnitelmasta. Kaavoitusryhmä työsti ehdotuksensa hallitusohjelmataavoitteiksi ja muutosehdotukset ennallistamisasetusta koskien.

Lisäksi ryhmän kokouksissa esiteltiin ja käsiteltiin KUUMA-kuntien ajankohtaisia kaavoituksen ja maankäytön hankkeita, Ilmastokestävä kaavoitus -työkalu KILVA:aa, ilmastovaikutusten seurantatyökalu Ympäristövahtia, lentorataa sekä maankäyttö- ja rakennuslain uudistushanketta. Ryhmä laati myös toimintasuunnitelman vuodelle 2023.

6.3. ASUNTORYHMÄ

KUUMA-asuntoryhmä jatkoi vuonna 2022 aktiivisesti KUUMA-seudun asuntoasioiden kehittämistä. Ryhmä reagoi nopeasti toimintaympäristön ja lainsäädännön muutoksiin sekä edisti seudun kuntien kilpailukykyä ja edunvalvontaa KUUMA-komission linjausten mukaisesti.

Asuntoryhmä järjesti vuonna 2022 kuusi omaa kokousta, erilliskokouksia lausuntovalmisteluun liittyen sekä yhden yhteisen kokouksen KUUMA-kaavoitusryhmän kanssa. KUUMA-kuntien edustajien lisäksi asuntoryhmän kokouksiin osallistuivat Uudenmaan liiton ja Kuntaliiton asiantuntijat. Vierailuvia asiantuntijoita kutsuttiin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:sta, Keravan kaupungin kaupunkikehityspalveluista sekä Helsingin kaupungin asuntopalveluista.

KUUMA-asuntoryhmän kokouksissa käsiteltävinä aiheina olivat muun muassa MAL-yhteistyö, pitkän korkotukimallin kehittäminen, yhteishallintolain uudistus, uudistettu asumisoikeuslaki, asumisoikeusasioiden viranomaistehtävien hoidon järjestäminen tulevaisuudessa, välimuotoinen asuminen, ARA:n ja kuntien välinen prosessi tulevassa ARA-tuotannossa, kaupunki uudistusalueet, seudun kuntien asuntopoliittiset ohjelmat ja asuntotuotannon operatiiviset suunnitelmat, väestö- ja asuntotuotantoennusteet, Keravan Asumisen tapahtuma 2024, asuntojen keskikokosäätely sekä KUUMA-kuntien keskusta-alueiden ja asemaseutujen kehittäminen asumisnäkökulmasta. KUUMA-asuntoryhmän ja KUUMA-kaavoitusryhmän yhteistyökokouksessa asiantuntijat keskustelivat kuntien käytössä olevista ohjauskeinoista, joilla vaikutetaan talotyyppi-, hallintamuoto-, huoneisto- ja asuntokokojakaumiin.

KUUMA-asuntoryhmä valmisteli KUUMA-seudun lausunnon pitkän korkotukimallin kehittämisestä sekä asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027 annettavasta laista (KUUMA-johtokunta 15.12.2022 § 54–55). KUUMA-asuntoryhmä oli laatinut lisäksi aiemmin alkuvuodesta 2022 kommenttilausunnon pitkän korkotukimallin suuntaviivamuistiosta (KUUMA-johtokunta 28.4.2022 § 12). KUUMA-asuntoryhmä vaikutti MAL 2023 -suunnitelmaluonnokseen laatimalla sen asunto-osiosta lausuntotekstin, mikä vietiin osaksi KUUMA-seudun yhteistä, vuonna 2023 annettavaa lausuntoa MAL-suunnitelmaluonnoksesta (KUUMA-johtokunta 15.12.2022 § 52). Lisäksi KUUMA-asuntoryhmä vaikutti suunnitelmaluonnoksen sisältöön osallistumalla aktiivisesti MAL-asumisryhmän työskentelyyn.

KUUMA-asuntoryhmä päätti vuoden 2022 lopussa ARA-asuntojen yleisistä varallisuusrajoista KUUMA-seudulla (KUUMA-johtokunta 15.12.2022 § 56).

6.4. LIIKENNERYHMÄ

Kaikilla KUUMA-seudun kymmenellä kunnalla on edustus liikenneryhmässä, minkä lisäksi Uudenmaan liitolla on asiantuntijaedustus. Keravan kaupungin liikennesuunnittelija Miika Tiihonen on toiminut ryhmän puheenjohtajana vuonna 2022 ja KUUMA-liikennesuunnittelija Henrik Helenius sihteerinä.

Liikenneryhmä on pitänyt kuusi kokousta vuoden 2022 aikana (11.2., 25.4., 13.6., 30.8., 3.11. ja 12.12.). Kokoukset on pidetty Teams-etäkokouksina.

KUUMA-seudun edunvalvonta Helsingin seudun liikennejärjestelmätyössä

KUUMA-seudun liikenteen edunvalvonnan tärkeimpiä aiheita vuonna 2022 ovat olleet Helsingin seudun MAL 2023 -suunnittelu, liikenteen infrastruktuurin pienten kustannustehokkaiden hankkeiden ohjelma (KUHA), valtion väyläverkon investointiohjelma vuosille 2023–2030 ja HSL:n koordinoimat liikenteen seudulliset yhteistyöryhmät.

Seudulliset yhteistyöryhmät

KUUMA-liikenneryhmä on ollut edustettuna Helsingin seudun liikennejärjestelmätoimikunnan (HLJ-toimikunta) ja tämän alaisuudessa toimivien liikenteen yhteistyöryhmien (JOSTRA, KUHA, KÄPSE, LIIPY, LIKO, LITU, MYLLÄ, TIELY) toiminnassa vuonna 2022. HLJ-toimikunta toimii Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (MAL-suunnitelman liikenneosio) valmisteluprosessin seudullisena ohjausryhmänä.

MAL 2023 -suunnittelu

KUUMA-liikenneryhmä on ollut edustettuna Helsingin seudun MAL 2023 -suunnittelua koordinoivassa MAL-projektiryhmässä ja tuonut MAL-valmisteluun KUUMA-seudun näkökulmia liikennejärjestelmän kehittämisestä.

KUUMA-seudun liikennehankkeet ja KUHA-ohjelma

KUUMA-seudun liikennehankkeisiin liittyvää edunvalvontaa on toteutettu muun muassa MAL 2023 -valmistelussa, KUHA-ohjelmoinnissa ja valtion väyläverkon investointiohjelman valmistelussa. Vuoden 2022 kuluessa KUHA-työryhmässä on seurattu vuosien 2020–2023 hankeohjelman edistymistä ja valmisteltu KUHA-hankeohjelman luonnos vuosille 2024–2027. KUHA-työssä on myös seurattu pienten ja keskisuurten hankkeiden vaikutusten arviointia, jonka loppuraportti on valmistunut kesällä 2022 osana MAL 2023 -suunnittelua. Keskisuuret hankkeet ovat aikaisemmilla MAL-suunnittelukierroksilla jääneet väliinputoajiksi, mutta MAL 2023 -suunnittelun yhteydessä näiden merkitys on tunnistettu. KUUMA-seudulla on useita keskisuuria, muun muassa asumisen lisäämistä ja logistiikan toimintaedellytyksiä tukevia hanketarpeita, joita on tuotu aktiivisesti esiin.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteeseen liittyviä etuja on valvottu vuonna 2022 muun muassa Uudenmaan ELY-keskuksen koordinoiman Keski-Uudenmaan kuntien henkilöliikennetyöryhmän kautta.

Muut asiat

KUUMA-liikenneryhmässä on kevätkaudella 2022 perehdytty KUUMA-puheenjohtajana toimineen Keravan kaupungin ajankohtaisiin maankäytön, asumisen ja liikenteen hankkeisiin. Ryhmä on myös valmistellut KUUMA-seudun yhteisen lausunnon valtion väyläverkon investointiohjelman luonnoksesta vuosille 2023–2030 ja työstänyt yhteisiä näkökulmia KUUMA-seudun hallitusohjelmatavoitteiksi liikenteen osalta. Lisäksi ryhmässä on kevätkauden aikana muun muassa seurattu MAL 2023 -valmistelun etenemistä, perehdytty pyöräliikenteen viitoituksen yleissuunnitteluun (Järvenpää - Kerava - Tuusula) ja käyty keskustelua pyöräilyn pääverkon (PÄÄVE) päivitystyöstä.

Syyskaudella 2022 liikenneryhmässä on käsitelty KUHA-ohjelmointia vuosille 2024–2027 ja seurattu ruuhkaverolain valmistelun etenemistä. Ruuhkaverolain valmistelu päättyi syksyn kuluessa, eikä asia edennyt eduskunnan käsittelyyn. Liikenneryhmä on myös seurannut MAL-suunnittelun etenemistä, osallistunut KUUMA-seudun MAL 2023 -lausuntoluonnoksen valmisteluun ja perehtynyt valtion väyläverkon investointiohjelman 2024–2031 valmistelun lähtökohtiin.

6.5. ILMASTORYHMÄ

Ilmastoryhmä kokoontui vuonna 2022 neljä kertaa. Kokouksissa seurattiin kuntien toimenpiteitä KUUMA ilmasto-ohjelman toteuttamiseksi ja esiteltiin hyviä käytäntöjä, kuntien hankkeita sekä tulevia hankehakuja.

Ryhmä oli edustettuna metropolialueen hiilineutraaliustyössä ja se keskittyi omissa kokouksissaan kaavojen ilmastovaikutusten arviointiin sekä energian riittävyyteen ja hintaan talven 2023 varalta.

Kaavojen ilmastovaikutusten arvioinnista järjestettiin KUUMA-kaavoitusryhmän kanssa yhteinen kokous. Ryhmä osallistui myös asian käsittelyyn erikseen kaavoittajaryhmässä.

Energian riittävyys ja sen hinnan muodostus huolestutti Ukrainan sodan johdosta erityisesti syksyllä 2022. Tilannetta ja talveen varautumista käsiteltiin ilmastoryhmässä yhdessä alueen energiayhtiöiden kanssa.

Lisäksi ryhmä keskusteli mm. kuntien ilmasto-ohjelmista ja niiden tavoitteista sekä Uudenmaan Kiertotalouslaakso- ja muista Uudenmaan liiton hankkeista. Ryhmä tutustui myös kuntien yritysyhteistyöhankkeisiin, Vihdin ja Nurmijärven Kustannustehokkaan ilmastotyön malliin, Green Building Councilin toimintaan ja kunnan hiilijalanjäljen ja hiilinielun laskentaan.

6.6. NUORTEN KUUMA

Nuorten KUUMA on ryhmä, jonka tarkoitus on olla nuorten virallinen kanava vaikuttaa KUUMA-kuntia koskeviin asioihin ja päätöksiin sekä olla alueen nuorisovaltuustojen keskustelufoorumi. Ryhmä koostuu KUUMA-kuntien nuorisovaltuustojen edustajista, jokaisesta kunnasta valitaan kaksi.

Nuorisovaltuustot valitsevat itse edustajansa. Ryhmä vaikuttaa pääasiallisesti tekemällä aloitteita KUUMALLE ja laatimalla kannanottoja. Sillä on oikeus nimetä kaksi edustajaa KUUMA-johtokuntaan ja halutessaan se voi pyytää johtokunnalta lupaa olla edustettuna muissakin luottamushenkilöistä koostuvissa ryhmissä.

Nuorten KUUMA ei järjestäytynyt vuonna 2022.

Hyvinkää - Järvenpää - Kerava - Kirkkonummi - Mäntsälä - Nurmijärvi - Pornainen - Sipoo - Tuusula - Vihti